सप्तकोशी नगरपालिका

मदिरा बिक्री वितरण तथा नियमन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७

सप्तकोशी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
फत्तेपुर, सप्तरी

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति २०७७/०६/०६

सप्तकोशी नगरपालिका मदिरा बिक्री वितरण तथा नियमन कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावनाः

सप्तकोशी नगरपालिका क्षेत्रभित्र अवैध रूपमा मदिरा उत्पादन, बिक्री वितरण तथा सेवनलाई नियन्त्रणका साथै मदिरा बिक्री वितरण कार्यलाई व्यवस्थित र नियमन गर्न आवश्यक देखिएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) बमोजिम सप्तकोशी नगर कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(१) यस कार्यविधिको नाम "सप्तकोशी नगरपालिका मदिरा बिक्री वितरण, व्यवस्थापन तथा नियमन कार्यविधि, २०७७" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत भएको मितिबाट लागू हुनेछ।

२. परिभाषा- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा

(क) "ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्झनु पर्छ।

(ख) "नगरपालिका" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ।

(ग) "नगर कार्यपालिका" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ।

(ग) "सभा" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिकाको नगर सभालाई सम्झनु पर्छ।

(घ) "प्रमुख" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको प्रमुख सम्झनु पर्दछ।

(ङ) "उप-प्रमुख" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको उप-प्रमुख सम्झनु पर्दछ।

(च) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ।

(छ) "वडा अध्यक्ष" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिकाका विभिन्न वडाबाट निर्वाचित वडा अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।

(ज) "कार्यालय" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ।

(झ) "मूल समिति" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिकामा गठित सप्तकोशी नगरपालिकाको मदिरा बिक्री वितरण, व्यवस्थापन तथा नियमन समितिलाई सम्झनु पर्छ।

(ञ) "समिति" भन्नाले प्रत्येक वडा गठित वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्छ।

(ट) "मदिरा" भन्नाले फलफूल तथा अन्न कुहाई वा अन्य कुनै तरिकाले नेपाल सरकारको मापदण्ड अनुरूप तयार पारिने विदेशी वा स्वदेशी अल्कोहलिक पदार्थ मिश्रित सबै किसिमको रक्सी, बियर, वाईन अथवा त्यसको विभिन्न स्वरूपलाई समेत जनाउँदछ।

(ठ) "घरेलु मदिरा" भन्नाले घरेलु सामग्री, कच्चा पदार्थहरू प्रयोग गरी नेपाल सरकारको मापदण्ड पूरा नगरी तयार पारिएको मदिरालाई जनाउँदछ।

(ड) "डिलरवाला" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिका भित्र मदिराको थोक बिक्री गर्ने अनुमति प्राप्त विक्रेतालाई सम्झनु पर्छ।

(ढ) "होटल" भन्नाले भोजन, खानपानको प्रबन्ध भई वा नभई बसोबासको सुविधा दिने गरी व्यावसायिक उद्देश्यको लागि सञ्चालन गरिएको होटल सम्झनु पर्छ र सो शब्दले रेष्टुराँ समेतलाई जनाउँदछ।

(ण) "अनुमति पत्र" भन्नाले सप्तकोशी नगरपालिकाले मदिरा उत्पादन, बिक्री वितरण, निकासी तथा पैठारी गर्न दिएको अनुमति पत्रलाई सम्झनु पर्छ।

(त) मदिरा बिक्री वितरण नियन्त्रण" भन्नाले कुनै व्यक्ति वा व्यवसायीले अनुमति पत्र बेगर वा अनुमति पत्र पाएकोले पनि अनुमतिमा तोकिएको शर्त बमोजिम बाहेक मदिरा बिक्री वितरण गर्न वा मदिरा खुवाउने बार वा रेष्टुरेण्ट वा पसल थप्न पाइने छैन।

परिच्छेद-२
समिति गठन सम्बन्धी व्यवस्था

३. मदिरा बिक्री वितरण, व्यवस्थापन तथा नियमन मूल समिति गठन- मदिराको बिक्री वितरणलाई व्यवस्थित गर्न देहायको मदिरा बिक्री वितरण, व्यवस्थापन तथा नियमन मूल समिति गठन गरिनेछ-

क) प्रमुख, सप्तकोशी नगरपालिका	संयोजक
ख) उप-प्रमुख, सप्तकोशी नगरपालिका	सदस्य
ग) कार्यपालिका तथा नगर सभाबाट ३ जना	सदस्य
घ) प्रमुख, स्थानीय सुरक्षा निकाय	सदस्य
ङ) प्रतिनिधि, स्थानीय वाणिज्य कार्यालय	सदस्य
च) प्रतिनिधि, घरेलु तथा साना व्यवसायी समिति	सदस्य
छ) प्रतिनिधि, आन्तरिक राजश्व कार्यालय	

सदस्य

ज) प्रतिनिधि, स्थानीय होटल व्यवसायीहरूको संगठन | सदस्य
झ) प्रतिनिधि, मदिरा नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यरत नागरिक, संघ, संस्था | सदस्य
ञ) प्रतिनिधि, आमा समूह | सदस्य
ट) प्रतिनिधि, संयुक्त/टोल नगर समन्वय समिति | सदस्य
ठ) प्रतिनिधि, स्थानीय व्यापार संघ | सदस्य
ड) प्रतिनिधि, मदिरा व्यवसायी संघ | सदस्य
ढ) नगरपालिकाको विषयगत शाखाको अधिकृत स्तरको कर्मचारी | सदस्य
ण) नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत | सदस्य-सचिव

४. मूल समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः

(क) अव्यवस्थित मदिराको अव्यवस्थित बिक्री वितरणलाई व्यवस्थित गरी नगरपालिकामा हुने विकृति, विसङ्गतिलाई रोक्न आवश्यक कार्य गर्ने, गराउने।

(ख) वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिलाई आवश्यक सहयोग तथा निर्देशन दिने।

(ग) मदिराको बिक्री वितरण र व्यवस्थापन तथा नियमन गर्न यस कार्यविधिलाई कडाइका साथ लागू गर्ने, गराउने।

(घ) यो कार्यविधि विपरीत मदिरा बिक्री वितरण गर्ने वा सेवन गर्नेलाई जरिवाना गर्ने, गर्न लगाउने।

(ङ) मदिरा बिक्री वितरण, व्यवस्थापन र नियमनलाई व्यवस्थापन गर्न आवश्यक अध्ययन, अनुगमन गर्ने, गराउने।

(च) वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिको काम, कारवाहीको अनुगमन गर्ने, गराउने।

(छ) नगरपालिकालाई मदिरा बिक्री वितरणको प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि प्रत्येक नगर सभा पूर्व नीति, बजेट तथा कार्यक्रमका बारेमा लिखित सुझाव दिने।

५. वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समिति- मदिराको बिक्री वितरणलाई व्यवस्थित गर्न प्रत्येक वडामा देहाय बमोजिम वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समिति गठन गरिनेछः

क) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष | संयोजक
ख) सम्बन्धित वडाका वडा सदस्यहरू | सदस्य
ग) प्रतिनिधि, स्थानीय सुरक्षा निकाय | सदस्य
घ) सम्बन्धित वडाका नागरिक सङ्गठन, संघ, संस्था, टोल, आमा समूह मध्येहरूबाट वडा अध्यक्षले तोकेको ३ जना | सदस्य
ङ) प्रतिनिधि, संयुक्त/टोल सुधार समन्वय समिति | सदस्य

च) प्रतिनिधि, होटल संघ/संगठन — सदस्य

छ) प्रतिनिधि, होटल तथा पेय पदार्थ संगठन — सदस्य

ज) सम्बन्धित वडाका वडा सचिव — सदस्य-सचिव

६. वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार-

क) मदिरा व्यवसाय सञ्चालन अनुमति दिँदा कार्यविधिमा उल्लेख भएका प्रक्रिया पूरा गर्ने व्यवसायीलाई मात्र इजाजत पत्र प्रदान गर्ने।

ख) वडामा यस कार्यविधि बमोजिम मदिरा बिक्री वितरण तथा सेवन भएको छ छैन? सो को अनुगमन गरी त्यसको जानकारी मूल समितिलाई दिने।

ग) यस कार्यविधिमा भएको व्यवस्थालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने।

घ) यस कार्यविधिको पालना नगर्नेलाई कार्यविधि बमोजिम जरिवाना गर्ने। जरिवाना तिर्न अटेर गरेमा सो को जानकारी मूल समितिलाई दिने।

ङ) समय समयमा मूल समितिले दिएको आदेश निर्देशनको पालना गर्ने, गराउने।

च) यस कार्यविधि बमोजिम आफूले गर्नु पर्ने अन्य कार्य गर्ने।

छ) कार्यविधि कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सुझावहरू भए समितिबाट निर्णय गराई मूल समितिमा लिखित प्रतिवेदन पेश गर्ने।

परिच्छेद-३
मदिरा व्यवस्थापन कोष सम्बन्धी व्यवस्था

७. यस कार्यविधि विपरीत मदिरा बिक्री वितरण र सेवन गर्ने व्यक्तिबाट यस कार्यविधि बमोजिम उठको जरिवाना रकमको १५ प्रतिशत राजश्व खातामा जम्मा हुनेछ। बाँकी रकमको केही हिस्सा मदिरा तथा लागू पदार्थ सेवन विरुद्धका जनचेतनामूलक कार्यक्रममा र केही हिस्सा नगरपालिकाको कल्याणकारी कोषमा जम्मा गरी सो सम्बन्धी कार्यविधि बमोजिम खर्च गरिनेछ।

परिच्छेद-४
मदिराको बिक्री वितरण र व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था

८. क) मदिरा व्यवसाय सञ्चालन गर्न नगरपालिकाबाट अनिवार्य इजाजत पत्र लिनु पर्ने र मदिराको बिक्री वितरण गर्दा सामाजिक सद्भाव, शान्ति सुव्यवस्था, अमन चयन खल्बलिन नहुने, घरेलु हिंसा, समाजमा झैझगडा नहुने शान्ति कायम हुने गरी मात्र सञ्चालन गर्नु पर्नेछ।

ख) मदिराको बिक्री वितरण गर्दा नगरपालिकाबाट जुन उद्देश्यको लागि इजाजत पत्र दिएको हो सो बमोजिम थोक विक्रेताले दिउँसो १:०० बजे देखि रात्रि ९:०० बजे सम्म, खुद्रा विक्रेताले बेलुका ६:०० बजे देखि रात्रि ९:०० बजे सम्म व्यवसाय सञ्चालन गर्न पाइनेछ। तर नगरपालिकाले तोकेको विशेष पर्यटकीय क्षेत्र भित्र उक्त समय सीमा र अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

ग) कुनै पनि मदिरा पसलले सार्वजनिक स्थान, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, धार्मिक स्थल, सुधार गृह, बाल स्याहार केन्द्र, पुस्तकालय, सरकारी कार्यालय तथा सामाजिक महत्वका स्थानबाट २०० मिटर भित्र मदिरा बेचविखन गर्न पाइने छैन।

घ) मदिरा बिक्री वितरणको कारोबार गर्न अनुमति लिएकाहरूले बाहेक सोही ठाउँमा अन्य व्यवसायको कारोबार गर्न पाउने छैन। साथै जुन स्थानमा व्यवसाय गर्ने हो, सोही स्थानमा व्यवसाय गर्नु पर्नेछ। स्थान परिवर्तन गर्नुपरेमा सो को पूर्व सहमति वडा कार्यालयबाट लिनु पर्नेछ।

ङ) किराना, खाद्यान्न, तरकारी, औषधी, मासु, कपडा, फलफूल लगायतका कुनै पनि पसलबाट मदिरा बिक्री वितरण गर्न पाइने छैन।

च) मदिराको स्वीकृति लिएका होटलहरूमा खाना र बास क्षेत्र बाहेक मदिरा सेवन रेष्टुरेण्ट अलग्गै हुनु पर्नेछ।

छ) १८ वर्ष मुनिका तथा गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूलाई मदिरा खरिद, बिक्री, वितरण र ओसारपसार गर्न गराउन पाइने छैन।

ज) इजाजत पत्र प्राप्त गरी उत्पादन गर्ने व्यवसायीले मदिराको प्रत्येक बोटलको बिर्कोमा पर्ने गरी अन्तः शुल्क टिकट टाँस गरेको हुनु पर्दछ।

झ) मदिरा खरिद बिक्री गर्नेले मदिरा खरिद बिक्री गरेको विवरण राख्नु पर्नेछ।

ञ) मदिरा बिक्री वितरण गर्ने इजाजत प्राप्त व्यवसायीले पसल बाहिर सडकबाट देखिने गरी बोर्ड राख्नु पर्नेछ। त्यसै गरी कानुन बमोजिम सरकारी निकायहरूबाट लिएको इजाजत पत्रहरू सबैले देख्ने गरी कारोबारको स्थलमा राख्नु पर्नेछ।

ट) कसैले पनि प्लाष्टिकको पोका (पाउच) मा मदिरा राखी मदिराको उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्न पाइने छैन। त्यसै गरी कानुनले बन्देज गरेको घरेलु मदिरा बिक्री, वितरण, ओसारपसार आदि गर्न पाइने छैन।

ठ) समुदायको धर्म, संस्कार, चाडपर्वलाई मात्र ध्यान दिएर सम्बन्धित पक्षबाट वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिलाई अनुरोध हुन आएमा सामाजिक शान्ति, सुव्यवस्थामा अमनचयन नखलबलिने, घरेलु हिंसा, सामाजिक झैझगडा नहुने र शान्ति कायम हुने गरी मात्र वडा स्तरीय व्यवस्थापन समितिको निर्णयमा समय सीमा तोकी मदिरा
प्रयोग गर्न सकिनेछ।

ड) मदिरा व्यवसायीहरूले आफ्नो पसल व्यवसायबाट निस्कने कुनै पनि प्रकारका फोहोर सार्वजनिक स्थलमा फाल्न पाइने छैन।

ढ) मदिरा व्यवसायी वा अन्य बिक्रेताले हाटबजार, सार्वजनिक स्थल, चोक तथा मेला, पर्वहरूमा मदिरा बिक्री वितरण गर्न पाइने छैन।

ण) मावन स्वास्थ्य प्रति चेतना गराउने सूचना तथा होर्डिङ्ग बोर्ड बाहेक मदिराको प्रचार, प्रसार, माइकिङ्ग, विज्ञापन तथा होर्डिङ्ग बोर्ड राख्न पाइने छैन।

त) मदिरा बिक्रेता तथा सेवन कर्ताहरूले अनुमति प्राप्त होटल, रेष्टुराँ बाहेक अन्यत्र मदिरा सेवन गर्न गराउन पाइने छैन।

थ) तोकिएको समय सीमा भन्दा बढी सञ्चालन भएको पाइएमा दोब्बर जरिवाना लाग्नेछ र तीनपटक भन्दा बढी यो कदम दोहोरिएमा अनुमति पत्र खारेज गर्न सकिनेछ।

द) मदिरा व्यवसायमा यौनजन्य, लैङ्गिक हिंसा, अश्लील क्रियाकलाप, बाल शोषण, श्रम शोषण आदि गरेको पाइएमा कानुन बमोजिम कारवाही गरिनेछ।

परिच्छेद-५

कारवाही, जफत र सामानको बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था

९. **कारवाही, जफत र सामानको बिक्री सम्बन्धी व्यवस्थाः** यो कार्यविधि विपरीत मदिरा बिक्री वितरण गरेको पाइएमा देहाय बमोजिम गरिनेछः

क) कुनै पनि व्यक्ति तथा व्यवसायीहरूले यस कार्यविधि र प्रचलित कानुन विपरीत मदिराको उत्पादन, बिक्री वितरण, निकासी वा पैठारी गरेको पाइएमा सो कार्यसँग सम्बन्धित मदिरा मूल समितिको प्रतिनिधिको रोहबरमा प्रचलित कानुन बमोजिम मुचुल्का उठान गरी जफत गरिनेछ।

ख) उपखण्ड (क) बमोजिम जफत गरेको मदिरा मध्ये बिक्री योग्य मदिरा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको कर्मचारीले लिलाम बिक्री गर्नु पर्नेछ। बिक्री योग्य नरहेको मदिरा वातावरणमा क्षति नपुग्ने तवरले नष्ट गर्नु पर्नेछ।

ग) यस कार्यविधि र प्रचलित कानुन विपरीत मदिरा कारोबार गर्न प्रयोग गरिएको सबै सामानहरू प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको कर्मचारीले जफत गरी तोकिए बमोजिम लिलाम बिक्री गर्नेछ। तर सवारी साधनको हकमा एक पटकको लागि छोडिनेछ तर पुनः दोहोरिए मदिरा कारोबारको रकमलाई आधार मानी दोब्बर रकम सवारी साधन धनीलाई जरिवाना गरिनेछ साथै पटक पटक सोही सवारी साधनमा मदिरा ओसारपसार भएको पाइएमा मूल समितिले नर्णय गरे बमोजिमको कारबाही हुनेछ।

घ) इजाजत प्राप्त गरी सञ्चालनमा आएका पसलमा नियमित जसो

होहल्ला, सामाजिक अमनचयन, छिमेकीलाई वातावरणीय तथा

ध्वनिले पर्ने प्रभावका कारण असहज अवस्था भएमा सामूहिक उजुरी वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्न सकिनेछ। वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिमा उजुरी परेको ७ दिन भित्र सो को प्रक्रिया अगाड बढाउनु पर्नेछ। सो अवधिमा निवेदन उपर कुनै प्रक्रिया अगाडि नबढेमा उक्त उजुरी कर्ताहरूले मूल समितिमा पुनः निवेदन दिन सक्नेछन् र सो उजुरी उपर छानबिन गरी सामान्य देखी सामाजिक अवस्था खल्बलिने अवस्थाको प्रतिवेदन प्राप्त भए मूल समितिले सो व्यवसायीलाई सचेत गराउने, व्यवसाय बन्द गराउने देखि इजाजत पत्र समेत खारेज गर्न सक्नेछ।

ङ) मदिरा व्यवसायीहरूले आफ्नो पसल व्यवसायबाट निस्कने कुनै पनि प्रकारका फोहोर सार्वजनिक स्थलमा फालेको प्रमाणित भएमा सो व्यवसायीलाई प्रथम पटकमा सचेत गराउने तथा पटक-पटक दोहोरिएमा मूल समितिले सो व्यवसायीलाई सचेत गराउने, व्यवसाय बन्द गराउने देखि इजाजत पत्र समेत खारेज गर्न सक्नेछ।

च) यस कार्यविधि र प्रचलित कानुन कार्यान्वयनको लागि महानगरपालिकाले मागेको सहयोग उपलब्ध गराउनु स्थानीय प्रशासन र सरोकारवाला अन्य निकायको कर्तव्य हुनेछ।

१०. यो कार्यविधि र प्रचलित कानुन विपरीत मदिरा बिक्री वितरण गरेमा देहाय बमोजिम जरिवाना गरिनेछः

क) पहिलो पटक रू.१०,०००।०० (दस हजार)

ख) दोस्रो पटक रू.१५,०००।०० (पन्ध्र हजार)

ग) तेस्रो पटक रू.२०,०००।०० (बीस हजार)

घ) सो भन्दा बढी पटक भएमा मूल समितिले थप रकम जरिवाना साथै इजाजत पत्र खारेज गर्न सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्नेछ।

११. जरिवाना सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाः

(१) यस कार्यविधि विपरीत मदिरा सेवन गरी समाजमा शान्ति, सुव्यवस्था, अमनचयन खलबल्याउने, झैझगडा गर्ने, होहल्ला गर्ने जस्ता कार्य गरेको, हिँडेको पाइएमा देहाय बमोजिम जरिवाना गरिनेछः

क) पहिलो पटक रू.५,०००।०० (पाँच हजार

ख) दोस्रो पटक रू.७,०००।०० (सात हजार)

ग) तेस्रो पटक रू.९,०००।०० (नौ हजार)

घ) सो भन्दा बढी पटक भएमा प्रत्येक पटक रू.११,०००।०० (एघार हजार) जरिवाना गरिनेछ।

(२) राष्ट्रसेवक कर्मचारी वा सेवाग्राहीले कार्यालय समयमा मदिरा सेवन गरेको प्रमाणित भएमा उक्त जरिवानामा शत प्रतिशत जरिवाना थप गरी जरिवाना गरिनेछ। सो पश्चात राष्ट्रसेवक कर्मचारीको हकमा विभागीय कारवाही प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ।

(३) नगरपालिकाको नगर सभामा प्रतिनिधित्व गर्नु हुने जनप्रतिनिधिले कार्यालय समयमा मदिरा सेवन गरेको प्रमाणित भएमा जरिवानामा शत प्रतिशत जरिवाना सहित थप कारवाहीको लागि नगर सभाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ।

(४) यदि कुनै व्यक्तिले उल्लेखित जरिवाना तिर्न इन्कार गरेमा निजलाई वडा कार्यालय तथा नगरपालिकाबाट प्राप्त सेवा सुविधा रोक्का राखी कारबाही गर्न सक्नेछ।

(५) प्रचलित कानुन अनुसार मदिरा व्यवसायको इजाजत पत्र नलिई व्यवसाय गरेको पाइएमा सो व्यवसायलाई कारबाही सहित व्यवसाय शिलबन्दी गर्नेछ।

(६) वैवाहिक समारोह, ब्रतवन्ध तथा अन्य भोजका कार्यक्रम (सामाजिक सांस्कृतिक रूपमा परम्परा रहेको समुदाय बाहेक) मा मदिरा प्रयोग गर्नु पर्ने भए मदिरा खरिद र प्रयोगको अनुमति सम्बन्धित वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिबाट लिनुपर्नेछ।

(७) मदिरा व्यवसायीहरूले "मदिरा स्वास्थ्यका लागि हानिकारक छ" भन्ने नारा सबैले देखिने गरी राख्नु पर्नेछ।

(८) भाडामा मदिरा व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यवसायीले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण गर्दा अनिवार्य रूपमा घर बहाल सम्झौताका कागजातहरू पेश गर्नुपर्नेछ।

(९) यो कार्यविधिलाई परिपालन गर्न, गराउन प्रत्येक नगरबासीको कर्तव्य हुनेछ।

(१०) यो कार्यविधि कार्यान्वयन पछि नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका सबै मदिरा व्यवसायीहरूलाई नगरपालिकामा सूचीकृत गरी अद्यावधिक गरिनेछ।